

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia   czerwca 2010 r.

**Pan
Stanisław CUBAŁA
Starosta Piotrkowski**

**LLO-4101-02-03/2010
P/10/061**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła kontrolę w Starostwie Powiatowym w Piotrkowie Trybunalskim, zwanym dalej „Starostwem”, związaną z realizacją zadań w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w powiecie piotrkowskim w latach 2009 - 2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 czerwca 2010 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Starostwo zadań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu na drogach powiatowych i gminnych w powiecie piotrkowskim, pomimo stwierdzonych uchybień.

1. W ocenie Izby Starostwo było właściwie przygotowane organizacyjnie do realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego w powiecie piotrkowskim. Zarządzanie ruchem na drogach powiatowych i gminnych Starosta Powiatu powierzył Zarządowi Dróg Powiatowych w Piotrkowie Trybunalskim (dalej „ZDP”), utworzonemu w trybie przewidzianym w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych². ZDP dysponował sprzętem technicznym umożliwiającym bieżące naprawy i remonty dróg

---

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.

oraz wykonywanie prac związanych z utrzymaniem poboczy, a zatrudnione tam osoby posiadały stosowne przygotowanie merytoryczne do realizacji powierzonych zadań.

2. W okresie objętym kontrolą ZDP wykonywał zadania zarządzającego ruchem na drogach powiatowych (będąc jednocześnie zarządcą tych dróg) o łącznej długości 535,987 km oraz na drogach gminnych o łącznej długości 699,455 km. Drogi powiatowe nie posiadały zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu. Jak wyjaśnił Dyrektor ZDP spowodowane to było przejściem przez powiat piotrkowski, z momentem jego utworzenia w 1999 r., dróg bez dokumentacji. Obowiązek prawny posiadania zatwierdzonych organizacji ruchu dotyczy tylko dróg, które zostały wybudowane, lub na których dokonano zmiany organizacji ruchu po dniu 29 października 2003 r., tj. po dniu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem³ (dalej rozporządzenie o zarządzaniu ruchem). Jednocześnie ZDP prowadził ewidencję dróg powiatowych obejmującą m.in. opis liniowy odcinków dróg, w tym elementów zagospodarowania drogi, organizacji ruchu i ich lokalizacji, tj. faktycznie tych danych, które wymagane są dla dokumentacji dotyczącej stałej organizacji ruchu.

Drogi gminne objęte zostały zatwierdzonymi projektami stałej organizacji ruchu na odcinkach o łącznej długości 14,5 km (2,2%).

3. W 2009 r. i I kwartale 2010 r. Starostwo zatwierdziło łącznie 26 projektów, w tym 25 dotyczyło czasowej zmiany organizacji ruchu na drogach powiatowych i gminnych, a 1 stałej organizacji ruchu na drogach gminnych.

Analiza dokumentacji 10 losowo wybranych projektów (33,3% zatwierdzonych w tym okresie) wykazała, iż ZDP rzetelnie dokonywał analizy projektów. Projekty te spełniały wymagania określone w § 5 ust. 1 oraz w § 7 ust. 2 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem, a przy ich zatwierdzaniu przestrzegano rzeczową właściwość terytorialną.

Jedynie w dwóch przypadkach, zamiast wymaganego w § 6 ust. 1 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem zatwierdzenia projektów, wydano w stosunku do nich opinię (pozytywną). Ponadto, w decyzji zatwierdzającej stałą organizację ruchu dla dróg gminnych nr 110158E, 110153E i 110160E, nie określono terminu wprowadzenia zatwierdzonej organizacji ruchu, co nie spełniało wymogów określonych w § 8 ust. 7 powołanego rozporządzenia.

---

³ Dz. U. Nr 177 poz. 1729

4. Rzetelnie, zgodnie z wymogami § 9 ust. 2 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem prowadzono ewidencję zatwierdzonych projektów organizacji ruchu. Projekty przechowywane były przez okres przekraczający 2 lata od daty przywrócenia stałej organizacji ruchu, zgodnie z założeniami § 9 ust. 4 tego rozporządzenia.
5. NIK pozytywnie ocenia powołanie przez Pana Starostę (zarządzeniem nr 12/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r.) Komisji ds. organizacji i zarządzania ruchem drogowym na drogach powiatowych i gminnych w powiecie piotrkowskim, szczególnie że w jej skład, obok przedstawiciela ZDP, wchodziła Sekcja Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Piotrkowie Trybunalskim oraz urzędów gmin właściwych dla dróg objętych przeglądem.

W badanym okresie, ww. Komisja przeprowadziła łącznie 4 kontrole prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania znaków drogowych. NIK zauważa jednak, iż w protokołach z tych kontroli nie wskazano enumeratywnie dróg objętych przeglądem. Uniemożliwiło to ocenę wywiązywania się z określonego w § 12 ust. 5 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem obowiązku przeprowadzania, co najmniej raz na 6 miesięcy, kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Uwagi i zalecenia powyższych kontroli realizowane były przez jednostki odpowiedzialne za utrzymanie znaków drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu.

6. Oględziny losowo wybranych odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 71 km (13,2% dróg objętych zarządem), wykazały dobry stan techniczny znaków drogowych i ich kompletność, w porównaniu z danymi ujętymi w ewidencji dróg (w książce drogi dział VII pkt 3 „Wyposażenie techniczne odcinka drogi”). Usytuowanie zieleni nie ograniczało widoczności i nie powodowało zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego. Nawierzchnia większości odcinków dróg była w dobrym stanie, z występującymi pojedynczymi ubytkami i spękaniem.

Stwierdzono natomiast: uszkodzenie 5 znaków drogowych (na drodze nr 1523E znaku „droga z pierwszeństwem przejazdu”, nr 1520E - „ustąp pierwszeństwa”, nr 1528E – dwóch znaków „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną”, nr 1916E – znaków prowadzących) – w trakcie oględzin przedstawiciel ZDP podjął czynności w celu niezwłocznego usunięcia powyższych nieprawidłowości; zły stan nawierzchni i poboczy dróg: nr 1508E w miejscowości Raciborowice, nr 1913E na odcinku Kolonia Żywocin –

Komorniki oraz nr 1916E na odcinku Bogdanów – Woźniki – zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora ZDP w stosunku do tych dróg planowane są remonty i przebudowa.

Ogłędziny 2 odcinków dróg, na których w okresie objętym kontrolą NIK wykonywane były prace związane z zajęciem pasa drogowego, nie wykazały nieprawidłowości. Dokumentacja projektowa była kompletna, zmiany organizacji ruchu zostały zatwierdzone – z upoważnienia Pana Starosty - przez Dyrektora ZDP. Roboty prowadzone były prawidłowo, zgodnie z projektami zmiany organizacji ruchu, oznakowane.

7. W kontrolowanym okresie ZDP nie dokonywał pisemnych, odrębnych analiz organizacji ruchu na drogach w zakresie podnoszenia bezpieczeństwa ruchu drogowego (w tym pod kątem przyczyn wypadków drogowych). Do ZDP nie wpłynęły bowiem informacje (w tym od Policji), z których wynikałoby, iż przyczyną wypadku był zły stan techniczny dróg, obiektów mostowych, urządzeń zabezpieczających czy niewłaściwa organizacja ruchu.

Nadzór i analiza istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego prowadzona była w trakcie kontroli przeprowadzanych przez Komisję ds. organizacji i zarządzania ruchem drogowym na drogach powiatowych i gminnych w powiecie piotrkowskim oraz Zespoły ds. przeglądu dróg powoływane przez przedstawiciela Oddziału Komunikacji w Wydziale Infrastruktury Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, a zalecane w ich wyniku zmiany wprowadzane były na bieżąco. NIK nie wnosi uwag do współpracy w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za stan bezpieczeństwa na drogach.

8. Uwagi NIK dotyczyły niepotwierdzenia dat wpływu projektów organizacji ruchu do ZDP, jak i dat przekazywania zatwierdzonych projektów jednostkom mającym realizować organizację ruchu, nieewidencjonowania projektów odrzuconych, uzupełnianych i korygowanych. Powyższe uniemożliwiło pełną ocenę przebiegu procesu zatwierdzania projektów organizacji ruchu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań zmierzających do:

- zapewnienia przestrzegania obowiązku określonego w § 8 ust. 7 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem,
- każdorazowego określania odcinków dróg powiatowych i gminnych kontrolowanych w trybie § 12 ust. 5 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem,

- opracowania i wdrożenia procedur związanych z zatwierdzaniem projektów organizacji ruchu, umożliwiającym weryfikowanie jego przebiegu

oraz

- rozważenie podjęcia działań w celu wykorzystania danych ujętych w prowadzonej w ZDP ewidencji dróg powiatowych do sporządzenia projektów stałej organizacji ruchu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.